

Ubbergen beweegt

Bijlage: Samenvatting onderzoeksgegevens sport en bewegen Ubbergen

Juli 2013

1. Inleiding

Sporten en bewegen dragen bij tot een hogere kwaliteit van leven en een betere gezondheid. Daarnaast biedt het de mogelijkheid tot het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het leggen van contacten. Het biedt kansen aan uiteenlopende groepen van mensen om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer. Waarden die in dit verband genoemd kunnen worden zijn: zelfredzaamheid, zelfontplooiing, identiteitsvorming en socialisatie.

De gemeente Ubbergen wil de inwoners stimuleren om een leven lang te blijven sporten en bewegen door het ontwikkelen en in standhouden van een samenhangend sport- en beweegaanbod gericht op de verschillende leeftijdsfasen en doelgroepen. Daarbij wordt ingespeeld op de veranderende bevolkingssamenstelling: meer ouderen en minder jeugd.

Per 1 januari 2015 fuseert de gemeente Ubbergen met de gemeenten Millingen aan de Rijn en Groesbeek. Nieuwe ontwikkelingen worden daarom in toenemende mate op elkaar afgestemd. Deze notitie moet daarom op de eerste plaats gezien worden als een inventarisatie: wat loopt, wat is de stand van zaken en wat verdient extra aandacht? Deze inventarisatie vormt de basis om uitgangspunten te bepalen voor de toekomstige ontwikkelrichting. In samenwerking met Millingen aan de Rijn en Groesbeek kan vervolgens verdere uitwerking aan deze uitgangspunten worden gegeven.

Doelstelling:

De gemeente Ubbergen wil bevorderen dat alle inwoners sporten en bewegen om zo de gezondheid, vorming en ontplooiing van haar burgers te bevorderen. De gemeente schept daarvoor een aantal randvoorwaarden door te investeren in binnen- en buitenaccommodaties en de inrichting van de openbare ruimte, onder meer door het realiseren van speel- en beweegplekken. Tevens verstrekt de gemeente subsidies aan organisaties en is ze verantwoordelijk voor het bewegingsonderwijs op scholen.

Partners

Sporten en bewegen kan in georganiseerd en ongeorganiseerd verband. Maatschappelijke organisaties zoals sportverenigingen, maar ook scholen, kinderopvang, seniorenorganisaties en ondernemers zijn belangrijke partners bij de invulling van sport en bewegen in georganiseerd verband.

2. Uitgangspunten en ontwikkelingen

2.1. Uitgangspunten sportbeleid Ubbergen

Mensen sporten omdat zij er plezier in hebben, maar ook omdat zij zich er beter door voelen of anderen ontmoeten. Er is echter ook een aanzienlijke groep mensen die onvoldoende sport en/of beweegt. De gemeente Ubbergen wil er met name op inzetten dat ook deze mensen voldoende bewegen. Zij wil dit doen door per doelgroep een structurele aanpak te ontwikkelen. Dit gebeurt per doelgroep in nauwe samenwerking met de voor die doelgroep

relevante partners.

De gemeente Ubbergen vindt het van belang dat organisaties zoveel mogelijk de verantwoordelijkheid krijgen voor alles wat met het reilen en zeilen van de organisatie samenhangt. De gemeente stimuleert organisaties en ondersteunt en faciliteert hen bij het vormgeven aan hun verantwoordelijkheden.

2.2. Financieel kader

De bestaande financiële situatie vormt het uitgangspunt. Ambities moeten binnen dit kader worden gerealiseerd. Als gevolg van nieuwe beleidskeuzes kan in de toekomst herschikking van middelen noodzakelijk zijn.

2.3. Relatie met andere beleidsterreinen, landelijk en provinciaal beleid.

Relatie met andere beleidsterreinen

Sport en bewegen heeft relaties met andere beleidsterreinen zoals de openbare ruimte, gezondheidsbeleid, welzijn, recreatie & toerisme en evenementen. Maar ook is er een directe relatie met de doelstellingen en uitgangspunten van de Wmo vooral waar het gaat om zelfredzaamheid en sociale contacten.

Landelijk beleid sport en bewegen.

De rijksoverheid heeft haar sport- en beweegbeleid voor de komende jaren vastgelegd in de 'Beleidsbrief Sport en Bewegen in Olympisch Perspectief' (mei 2011) en het programma 'Sport en Bewegen in de Buurt' (november 2011). De rijksoverheid benoemt hierin drie prioriteiten:

- Sport en bewegen in de buurt: de rijksoverheid heeft één programma ontwikkeld rond sport en bewegen in de buurt. Hierin wordt vraaggericht sport- en beweegaanbod gerealiseerd in de buurt, in samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, overheid en bedrijfsleven. Eén van de concrete gevolgen van dit programma is het vergroten van het aantal combinatiefuncties (onder de nieuwe naam 'buurtsportcoaches').
- Werken aan een veiliger sportklimaat: de landelijke overheid wil intimidatie, vandalisme en geweld in het algemeen, maar zeker ook rond sport, bestrijden. Daarnaast wil men verantwoord sporten en bewegen bevorderen. Door middel van het actieplan 'Naar een veiliger sportklimaat' wil de rijksoverheid deze prioriteit concreet maken.
- Uitblinken in sport: de landelijke overheid omarmt het Olympisch Plan, en zet in op de voorbereidingen voor een mogelijke kandidaatstelling van Nederland voor de Olympische Spelen en Paralympische Spelen 2028. De ambitie van het plan is om met sport in de volle breedte een bijdrage te leveren aan Nederland, zodat de positieve effecten nu en in de toekomst zichtbaar zijn. Het verhogen van de sportparticipatie is hierbij het belangrijkste doel in de komende jaren. De Olympische Spelen en Paralympische Spelen in 2028 zijn een inspirerend perspectief en mogelijke uitkomst, maar het plan richt zich nadrukkelijk op de kansen die

‘Olympisch vuur’ kan bieden in de sport en in de Nederlandse samenleving als geheel.

In de landelijke nota ‘Gezond Dichtbij, Gezondheidsbeleid 2011-2014’ legt de rijksoverheid een nadrukkelijk verband tussen sport, bewegen en gezondheid. De rijksoverheid wil preventie en zorg dichtbij de burger organiseren, sporten en bewegen in de buurt bevorderen en bij ouderen werken aan een lang, gezond en zelfstandig leven.

Sportbeleid provincie Gelderland

Het sportbeleid van de provincie Gelderland is beschreven in het beleidsplan Gelderland Sportland 2010-2016. De provincie wil nieuwe accenten in de breedtesport leggen, talentontwikkeling versterken, investeren in accommodaties voor top- en breedtesport, sportevenementen en kennis en innovatie. De provincie heeft een aantal kernsporten aangewezen, te weten atletiek (inclusief hardlopen, joggen, nordic walking en wandelen), hippische sport, wielrennen, volleybal en judo.

De provincie wil zowel de breedtesport versterken, als inzetten op topsport. De ambitie is om in 2016 – aansluitend op het Olympisch Plan – sport en bewegen in Gelderland op een hoger niveau te brengen.

Voor de breedtesport betekent dit dat de Provincie eraan willen bijdragen ‘dat in 2016 driekwart van de Gelderse burgers, met of zonder beperking, aan sport en bewegen doet’. Breedtesport is vooral een verantwoordelijkheid van de gemeente, waarin de provincie wil ondersteunen en enkele eenmalige accenten wil leggen. Die extra accenten bestaan uit een provinciebreed (gemeente overstijgend) stimuleringsprogramma voor sport en bewegen gericht op senioren en op werkgevers/werknemers, en uit bijdragen aan de investeringen in enkele multifunctionele breedtesportaccommodaties met een duidelijk regionale (of bovenregionale) betekenis en functie.

Op het gebied van topsport wil de provincie samen met gemeenten, sportbonden, onderwijs en bedrijfsleven streven naar een stijging van het aantal Gelderse talenten en topsporters, zodat in 2016 20% meer Gelderse talenten en topsporters (zowel met als zonder beperkingen) tot de Nederlandse top behoren. De bijdrage van de provincie zal bestaan uit investeringen in kennis en innovatie, topaccommodaties en een stimuleringsprogramma voor talenten.

2.4. Maatschappelijke ontwikkelingen

Demografische ontwikkeling en vergrijzing

De Nederlandse bevolking wordt relatief steeds ouder. De levensverwachting, waarbij – tot nog toe – ook het aantal jaren dat men in goede gezondheid leeft, neemt toe. In de komende decennia worden de effecten van de vergrijzing zichtbaar: het percentage 65-plussers (in de totale bevolking) stijgt. Hierbij zijn er grote verschillen tussen laag- en hoogopgeleiden (hoger opgeleiden leven langer, en langer in goede gezondheid). Ook in Ubbergen is deze ontwikkeling zichtbaar.

Een goede gezondheid leidt tot hogere (arbeids)participatie en vermindert de stijging van de zorgkosten. Sport en bewegen kan hier een belangrijke rol in spelen.

De basis voor een lang en gezond leven wordt gelegd op jongere leeftijd, maar ook gedragsverandering op latere leeftijd leidt nog tot verbetering.

Voor lokaal sport- en gezondheidsbeleid betekent dit dat er meer nadruk komt op preventie. Tegelijkertijd blijkt uit onderzoek dat de verenigingssport moeite heeft om mensen aan te trekken naarmate ze ouder worden.

Ook met betrekking tot de visie op accommodaties is de relatieve toename van het aantal ouderen relevant. Niet uitbreiding van het areaal van de sportaccommodaties, maar de bredere gebruiksmogelijkheden daarvan en de mogelijkheden voor sport en bewegen in de openbare ruimte vormen een aandachtspunt .

Toename sporten buiten verenigingsverband

Steeds meer mensen kiezen ervoor om te sporten buiten verenigingsverband. Ook blijkt uit onderzoek dat de groep mensen die niet of weinig sport, maar dit wel (meer) wil doen, vooral belangstelling heeft voor sporten buiten het traditionele aanbod van sportverenigingen. Dit zijn met name volwassenen, die sporten en bewegen in de openbare ruimte of bij sportscholen en dergelijke. Uit landelijk onderzoek blijkt dat de toename van het sporten buiten verenigingsverband niet direct terug te zien is in de afname van de ledenaantallen bij sportverenigingen. Ook zijn er groepen mensen die zich niet bij een traditionele vereniging aansluiten, maar zich wel op een of andere manier organiseren.

Deze ontwikkeling neemt overigens niet weg dat de sportverenigingen nog steeds van zeer groot belang zijn. Verenigingen vertegenwoordigen waarden zoals saamhorigheid en gezelligheid, die nog steeds veel mensen aanspreken. Anderzijds zijn verenigingen sterk gericht op 'verplicht' vrijwilligerswerk en een traditioneel sportaanbod, waar steeds meer mensen zich niet door aangetrokken voelen. De sportvereniging blijft het fundament van de breedtesport, maar modernisering en verbreding op bepaalde aspecten kan de sportdeelname verder vergroten.

Sterkere middelfunctie van sportbeleid

Sportbeleid wordt steeds vaker een middel in het bereiken van doelstellingen op het gebied van welzijn en gezondheid. Wij zien hierbij de volgende onderling samenhangende ontwikkelingen:

- Sport als instrument in gezondheidsbeleid
- De buurt centraal: 'de buurt' staat de komende jaren nog meer dan voorheen centraal. Sport heeft een positieve invloed op de sociale samenhang en leefbaarheid in buurten/dorpen. Daarnaast kan sport een belangrijke rol spelen in de transities in het sociale domein. (overheveling van rijkstaken naar gemeenten : wmo/jeugdzorg). De kunst daarbij is om dichtbij mensen de hulp en ondersteuning te organiseren die zij nodig hebben, terwijl de middelen die daarvoor beschikbaar zijn, krappert worden. Samenwerking met seniorenorganisaties en de lokale gezondheidszorg wordt steeds belangrijker.

- Belang van samenwerking met onderwijs en kinderopvang: hoewel deze relatie geen nieuwe ontwikkeling is, zien wij de samenwerking tussen sport en onderwijs in de komende jaren steeds belangrijker worden. Kinderen vormen een belangrijke doelgroep als het gaat om het vergroten van de sportdeelname en het voorkomen van het oplopen van het percentage jongeren dat te weinig beweegt. Een belangrijk aandachtspunt is daarbij het voorkomen en terugdringen van overgewicht.

3. Doelstellingen en instrumenten beleid sport en bewegen

3.1. Hoofddoelstelling beleid sport en bewegen

Het sportbeleid van de gemeente Ubbergen is erop gericht dat iedereen een leven lang beweegt. We beperken ons daarbij niet alleen tot het beoefenen van sport in verenigingsverband, maar richten ons op alle andere vormen van bewegen, zoals wandelen, fietsen, skaten, alleen sporten, binnen zelf-georganiseerd verband etc.

3.2. Sport, bewegen en de rol van de gemeente

Sport en bewegen is bij uitstek een beleidsterrein waarop meerdere partijen een rol spelen. Mensen en organisaties in de sport, bedrijfsleven, onderwijs, kinderopvang, recreatie en toerisme andere maatschappelijke organisaties vormen in gezamenlijkheid met de gemeente het sportieve landschap. We doen dit samen, maar de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners van Ubbergen komt hierin wel steeds meer centraal te staan. De gemeente heeft, afhankelijk van het vraagstuk, een specifieke rol binnen dat samenspel. Wij zien de volgende rollen voor de gemeente:

- Een ontwikkelende rol ten aanzien van beleid op het gebied van sport en bewegen.
- Een regierol op het gebied van sport en bewegen, waarbij de gemeente partijen met elkaar in contact brengt en waar nodig stuurt.
- Een initiërende rol als het gaat om samenwerking en afstemming met en tussen partijen als sportverenigingen, scholen, maatschappelijke organisaties, private initiatieven, bedrijven etc.
- Een stimulerende en ondersteunende rol ten aanzien van sportverenigingen en andere private initiatieven met een maatschappelijke meerwaarde op het gebied van sport en bewegen.
- Een faciliterende rol in de aanleg van accommodaties, infrastructuur en inrichting van de openbare ruimte met voldoende beweeg- en ontmoetingsplekken, zodat een aanbod van gemeentelijke basisvoorzieningen voor sport en bewegen wordt gerealiseerd.

3.3. Beleidslijnen:

- 1. Breedtesport, sport en bewegen voor iedereen**
- 2. Sport, bewegen en welzijn en gezondheid**
- 3. Relatie breedtesport-topsport**
- 4. Infrastructuur voor sport en bewegen**
- 5. Sport en bewegen en recreatie/toerisme en bedrijvigheid**

Beleidslijn 1: breedtesport, sport en bewegen voor iedereen

Wat willen we bereiken?

- Gezond ouder worden kan niet vroeg genoeg beginnen. We willen het hoge percentage kinderen en jongeren in de gemeente Ubbergen (zie bijlage) dat voldoende sport en beweegt minimaal handhaven en verder verhogen.
Specifieke aandachtspunten zijn:
  - meisjes: zij bewegen minder en zijn minder vaak lid van sportverenigingen. De wensen van meisjes ten aanzien van sport wijken af van die van jongens. Jongens willen het liefst voetballen, tennissen en zwemmen. Meisjes willen het liefst tennissen, turnen paardrijden en dansen. Nb. Hoewel de belangstelling voor meisjesvoetbal toeneemt staat het landelijk op de vijfde plaats van de sporten die door meisjes en vrouwen in georganiseerd verband wordt beoefend.
  - Jeugd vanaf 12 jaar: in de puberteit stoppen veel jongeren met sporten. In Ubbergen is dit effect minder zichtbaar doordat jongeren veel bewegen, doordat ze naar school fietsen. Opdracht is ervoor te zorgen dat jongeren ook na het afronden van school voldoende blijven bewegen.
  - Kinderen in gezinnen met weinig geld of op bijstandsniveau. Kinderen uit arme gezinnen sporten even vaak als gemiddeld. Ouders met een laag inkomen geven echter wel vaker aan dat hun kinderen niet kunnen participeren om financiële redenen. Het is daarom van belang de drempel voor sportdeelname zo laag mogelijk te maken. Op dit moment kunnen gezinnen bij de gemeente een bijdrage in kosten voor sporten aanvragen. Dit kan echter pas achteraf, wat een belemmering kan vormen.
  - Kinderen met een beperking: er is op dit moment geen sportaanbod voor kinderen met een beperking. In het verleden bood Antonius special gym aan voor kinderen die minder handig zijn of gedragsproblemen hebben. De vereniging is hiermee gestopt vanwege het zeer beperkte aantal aanmeldingen.
- Volwassenen en ouderen aan het bewegen en sporten krijgen en houden. Met name in de 'spits van het leven' tussen het 30^e en 40^e levensjaar haken veel volwassenen af. Vanaf het veertigste levensjaar neemt het alleen sporten weer licht toe. Het verenigingslidmaatschap neemt na het 50^e levensjaar weer licht toe en sporten via andere maatschappelijke verbanden zoals seniorenorganisaties en zorgaanbieders pas weer als mensen ouder zijn dan 60.
- Aantrekkelijke sportverenigingen en : verenigingen leveren een belangrijke bijdrage aan een sportende bevolking. Hiervoor moeten zij aantrekkelijk zijn voor verschillende doelgroepen. Voorwaarde voor aantrekkelijke sportverenigingen is de beschikking over voldoende bestuurskracht. Het is echter lastig voor verenigingen om voldoende goede bestuursleden te vinden. Dertigers en veertigers kunnen of willen zich vaak niet structureel aan een functie verbinden. Ouderen, die vaak meer tijd hebben, zijn in veel gevallen niet meer bij sportverenigingen betrokken: zij zijn zelf geen lid en hebben ook
- Sporten en bewegen dicht bij huis: zie voor de uitwerking beleidslijnen 4 en 5.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Per doelgroep een plan van aanpak opstellen om in te spelen op ontwikkelingen: de afname van het aantal jeugdigen en de veranderende interesses, de toename van het aantal ouderen .
Aandachtspunten zijn het verkennen van mogelijkheden van sporten en bewegen in de eigen omgeving; samenwerking tussen sportverenigingen, scholen en kinderopvang/bsv en verbreding van mogelijkheden die verenigingen hebben om ook inwoners aan te trekken die wel willen sporten, maar in een lichter/ anders georganiseerd verband. Betrekken van volwassenen, ouderen en mensen met een beperking en hun organisaties.
- Voortzetten van de ondersteuning aan sportverenigingen, onder andere door middel van subsidies. De subsidiesystematiek zo inrichten dat subsidies een stimulans vormen voor verenigingen om meer meisjes, volwassenen , ouderen en mensen met een beperking aan het sporten te krijgen en te houden. Aandachtspunt hierbij is het stimuleren van samenwerking met partners die kunnen fungeren als 'vindplaats' voor de doelgroepen.
- Stimuleren en faciliteren van burgerinitiatieven gericht op sporten en bewegen.
- Opstellen van plan van aanpak met sportverenigingen om te zorgen dat verenigingen kunnen blijven beschikken over voldoende bestuurskracht en vrijwilligers. Hierbij mogelijkheden onderzoeken van gebruik van maatschappelijke stages, leerwerkplekken.
- Onderzoeken of de regeling voor een tegemoetkoming in de kosten voor sport voor minima zo kan worden aangepast dat deze laagdrempeliger wordt. Aandachtspunt hierbij is de rol die verwijzers zoals scholen en CJG-partners kunnen spelen.
- Overwegen mee te doen aan Nationale sportweek

Beleidslijn 2: Sport, bewegen en welzijn en gezondheid

Sport en bewegen kan een belangrijke bijdrage leveren aan een gezonde bevolking. Minder overgewicht, minder stress, betere weerstand en het voorkomen van depressies zijn voorbeelden van de gezondheidseffecten van sporten en bewegen. Ook kan sport en bewegen belangrijk zijn voor het vergroten van welzijn en het aanpakken van sociaal-maatschappelijke vraagstukken.

Wat willen we bereiken?

- Gezonde kernen en een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en sporten : bewoners in de dorpen (mede)verantwoordelijk maken voor hun eigen gezondheid en welzijn. Het gezamenlijk met bewoners opzetten van (sportieve) activiteiten kan hieraan een bijdrage leveren.
- Goed functionerende sportverenigingen: sporten draagt bij aan een goede gezondheid en sociale ontwikkeling. Aandachtspunt is dat de potentiële gezondheidswinst soms teniet wordt gedaan in de zogenaamde 'derde helft'.
- Gezonde verenigingen hebben een positieve clubcultuur. Dit leidt tot betere prestaties, betere omgangsvormen, een beter sociaal klimaat, meer vrijwilligers en minder uitvallers.
- Gezonde scholen met ruime aandacht voor sport en beweging in de breedste zin.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Samen met bewoners invulling geven aan de leefomgeving zodat deze uitnodigt om te sporten en te bewegen. Onder meer: het doorontwikkelen van de Groene leefruimtes in de kernen, het stimuleren van burgerinitiatieven om verantwoordelijkheid te nemen voor aanleg en beheer. Het stimuleren van nieuwe initiatieven voor beheer en gebruik van de eigen leefomgeving. Zie ook beleidslijn 4 en 5.
- Bevorderen van samenwerking tussen organisaties op het terrein van sport, bewegen, onderwijs, welzijn en gezondheid o.m. door het project Positief Coachen (samenwerking tussen sportverenigingen en CJG) en aandacht voor alcoholmatiging bij sportverenigingen i.s.m. het regionale project "Durf Nu". Samenwerking van seniorenorganisaties en gezondheidszorg m.b.t. valpreventie en overwegen om het BOF project (Bewust Oud en Fit) te herhalen waarin door diverse partijen wordt samengewerkt.
- Voortzetten deelname aan De Gezonde School in het kader van gezondheidsbeleid. Voor sport en bewegen specifieke aandacht voor het trainen van leerkrachten in de methode "vallen is ook een sport" en het bekostigen van een dansprogramma op de basisscholen.
- Activiteiten in het kader van gezondheidsbeleid, geïnitieerd door gemeente dan wel andere partijen zoals fysiotherapeuten en zorgorganisaties beter afstemmen op sport en bewegen.

Beleidslijn 3: relatie breedtesport – topsport

- Topsporters (veelal Internationaal Talent, Nationaal Talent of Belofte) kunnen voor inwoners een voorbeeldfunctie vervullen. Tevens draagt het bij aan de promotionele waarde van de sport voor de gemeente Ubbergen.

Wat willen we bereiken?

We willen waardering uitspreken voor de sporters die sport op topsportniveau bedrijven en daarmee bijdragen aan de gezondheids- en participatiebevordering van alle Nederlanders.

Wat gaan we daarvoor doen?

Topsporters kunnen een bijdrage van € 500,- per jaar van de gemeente ontvangen tot een maximum van € 5.000,-. Van deze regeling wordt tot nu toe nauwelijks gebruik gemaakt. Deze regeling handhaven en opnieuw onder de aandacht brengen van sportverenigingen en sporters.

Beleidslijn 4: infrastructuur voor sport en bewegen

Bij de infrastructuur van sport en bewegen wordt onderscheid gemaakt tussen sporten en bewegen in georganiseerd en ongeorganiseerd verband. Voor het sporten in georganiseerd verband zijn goede binnen- en buitenaccommodaties nodig. Voor bewegen en sporten in ongeorganiseerd verband is een uitnodigende inrichting van de openbare ruimte van groot belang.

- Binnen- en buitenaccommodaties voor sporten en bewegen in georganiseerd verband: De afgelopen jaren heeft de gemeente Ubbergen geïnvesteerd in het kwantitatief en kwalitatief op peil brengen van de sportaccommodaties met name voetbal/korfbal, jeu de boules in de gemeente. De meeste sportaccommodaties zijn geprivatiseerd. Deze ontwikkeling wordt voortgezet. Ook is sterk ingezet op gemeenschapsvoorzieningen in de kernen waar ook bewegingsactiviteiten kunnen plaatsvinden zoals in het Kulturhus in Kekerdom.
Demografische ontwikkelingen en trends in sport en bewegen maken het noodzakelijk te kijken naar andersoortig gebruik van accommodaties. Tot 2030 vergrijst en ontgroent Ubbergen. Er komen dus steeds meer ouderen. Deze nemen echter beperkt deel aan sportactiviteiten in verenigingsverband, zodat een terugloop van het aantal leden bij verenigingen is te verwachten en ruimte op met name de buitensportaccommodaties zal gaan ontstaan. Deze demografische ontwikkeling wordt nog versterkt doordat sowieso meer mensen buiten verenigingsverband sporten.
- Als onderdeel van de structuurvisie en het gezondheidsbeleid besteedt de gemeente nadrukkelijk en in toenemende mate aandacht aan de inrichting van de openbare ruimte om zo het ongeorganiseerde bewegen te stimuleren, zoals de inrichting van de groenzones (groene leefruimte), natuurlijke beweeg- en ontmoetingsplekken, en veilige loop- en fietsroutes voor met name ouderen en jeugd.

Wat willen we bereiken?

- Zodanige inrichting en toegankelijkheid van de openbare ruimte dat iedereen, maar met name kinderen, ouderen en mensen met een beperking buiten en zonder begeleiding kunnen sporten en bewegen..
- Goede accommodaties met meervoudig en efficiënt ruimtegebruik (Ubbergse Totaalvisie Welzijn en Zorg). Dit betekent dat leegstand zoveel mogelijk moet worden vermeden en dat accommodaties ook toegankelijk zijn voor activiteiten buiten verenigingsverband en voor verschillende doelgroepen.
- Overdragen verantwoordelijkheid: de gemeente gaat door het beheer en exploitatie van accommodaties over te dragen aan verenigingen. Ook de gemeente Groesbeek werkt hieraan. Dit wordt in elk geval een onderdeel van de harmonisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitbreiden van bewegingsmogelijkheden in de directe woon- en leefomgeving door de doorontwikkeling van de groene leefruimtes in de kernen zoals de Ooijse graaf, de Torteltuin in Leuth, de groenstrook in Beek en de buurtweide in Kekerdom. (zie ook beleidslijn 2) Bij vervanging van speelelementen overleggen nagaan of dit nog past bij de samenstelling van de lokale bevolking.
- Veilige fiets- en looproutes voor schoolgaande kinderen tieners, ouderen en mensen met een beperking zodat lopen en fietsen worden gestimuleerd. Daarbij aandacht voor rustmogelijkheden (voldoende bankjes) en veiligheid door verkeerslessen op scholen en fietscursussen
- Onderzoek doen naar een breder/multifunctioneler gebruik van de bestaande binnen en buitensportaccommodaties, daarbij inspeland op de demografische ontwikkelingen en

veranderende interesses en tijdbesteding. Daarbij tevens het gebruik van andere voorzieningen zoals Kulturhusen, dorpshuizen, scholen t.b.v. sport en bewegen betrekken.

Beleidslijn 5: sport en bewegen recreatie/toerisme en bedrijvigheid.

De gemeente Ubbergen is een groene, landelijke gemeente met enerzijds de stuwwal en anderzijds de polder. De gemeente is zeer aantrekkelijk voor toerisme en recreatie onder meer om te wandelen en te fietsen. Jaarlijks worden een aantal grote fiets en wandelevenementen georganiseerd. Daarnaast recreëren en zwemmen 's zomers vele mensen in het Wylbergmeer en de Bisonbaai. Door de gemeente lopen fietsroute- en wandelnetwerken, die aansluiten op andere netwerken.

Voor een deel is dit gericht op mensen van buiten de gemeente, maar ook bewoners zelf maken gebruik van de voorzieningen. De gemeente heeft een landschapsontwikkelingsplan. Insteek van dit plan is het landschap zo in te richten dat mensen het kunnen beleven. Binnen dit kader worden wandel-, fiets- en ruiterroutes aangelegd. Voorbeelden hiervan zijn de struinroutes, dorpsommetjes, de brug over de rijksweg en het trekpuntje. Om de toegankelijkheid en mogelijkheden voor de eigen bewoners te vergroten worden de groenzones (Groene Leefruimte) waar mogelijk, verbonden met de ontwikkelde wandelnetwerken. Ook de mogelijkheden voor de recreanten worden daardoor vergroot.

In de gemeente zijn een aantal bedrijven zoals maneges, fitnesscentra en dansscholen die een aanbod hebben van sport- en beweegactiviteiten op commerciële basis voor mensen in en buiten de gemeente. De keuzemogelijkheden en de variatie in het aanbod van sport en bewegen wordt daardoor aanzienlijk vergroot. Veel meisjes kiezen bijvoorbeeld voor paardrijden of dans en maken gebruik van de beschikbare mogelijkheden. De financiële drempel kan echter voor een aantal inkomensgroepen een probleem zijn.

Wat willen we bereiken?

We willen dat van de beschikbare wandel, fiets en ruiter voorzieningen zowel recreanten als eigen inwoners gebruik kunnen maken en waar mogelijk verbindingen worden gelegd tussen de voorzieningen zoals de wandelpaden in de polder en de "ommetjes" in de directe woonomgeving. Een voorbeeld hiervan is de wandelroute vanaf Nijmegen-Oost, via het Bronnenbos en de Springplank naar de polder. Deze is verbonden met de route langs de Waterkerskwekerij en het struinpad naar de Struintuin in Beek.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op dit moment worden vooral wandelroutes gerealiseerd. In de uiterwaarden wordt in samenwerking met de Gelderse Sportfederatie het Waalpad ontwikkeld. Dit pad slingert langs de noord- en zuidkant van de Waal van Ewijk tot Pannerden. Waar mogelijk worden de wandelroutes verbonden met de groenzones rond de dorpen om zogenaamde "ommetjes" meer mogelijk te maken en de toegankelijkheid en mogelijkheden voor de inwoners van de kernen te vergroten.

In de toekomst willen we meer investeren in met name fietsroutes en ook ruiterroutes. Zo willen we de fietsroutes zo uitbreiden dat zij een alternatief vormen voor de, druk door auto's bereden,

route over de dijk. Samen met de Kasteelse Hof wordt een ruiterroute door Ooij ontwikkeld. Bedoeling is deze richting manege Ebbers in Beek uit te breiden.

Aan commerciële initiatieven op het terrein van sport en bewegen die ook ten goede komen aan de eigen inwoners zal constructief worden meegewerkt.

4. Vervolgactiviteiten

Na het vaststellen van de beleidslijnen zal de nota primair tot doel hebben een bijdrage te leveren aan de harmonisatie van beleid in het kader van de herindeling als onderdeel van de op te stellen sociaal maatschappelijke visie. Dit laat echter onverlet dat er een aantal lopende activiteiten zijn. Daarvoor zal een actieprogramma tot 1-1-2015 worden opgesteld dat niet strijdig mag zijn met de genoemde harmonisatie. Een eventuele herschikking van middelen zal pas in het kader van de harmonisatie plaatsvinden.